

Academicianul Mugur Isărescu la a 75-a aniversare

Nicolae Bud*

Trei „C” integrați și integratori: Cunoaștere, Competență, Conștiință profesionalo-civică

Fără îndoială, aniversările – mai ales cele „rotunde” – sunt un foarte bun prilej de depănare a amintirilor, de readucere în memorie a unor personalități și evenimente relevante pentru cele mai diverse perioade din istoria națională și universală. Inevitabil, astfel de momente au nota lor festivă (nu de „festivism”), deoarece generează bucurii, satisfacții, sentimentul împlinirii personale, familiale, de echipă, de națiune, de apartenență la universalitate. De data aceasta, doresc să mă refer la academicianul Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale a României, nu în siajul clasic al marcării unor aniversări importante, ci din perspectiva mea de om simplu, interesat să identifice în contemporaneitate repere care fac cinste țării în care ne-am născut, am crescut și pe care o dorim, inclusiv prin propriile noastre forțe, să progreseze, să prospere, să atingă cote cât mai înalte de civilizație.

Nu-mi propun o prezentare exhaustivă a activității, a operei științifice și manageriale a guvernatorului BNR. Pentru un astfel de demers se impune elaborarea unei monografii ample, rod al muncii în echipă. Mă rezum la ceea ce numim „frânturi de viață”, convins că, astfel, rigoarea abordărilor științifice se poate îmbina armonios cu exprimarea sinceră a unor profunde trăiri omenești. Mă simt onorat pentru atenția pe care mi-a acordat-o, inclusiv prin scrierea prefeței la cartea mea *La hotarul dintre milenii. Mineritul, încotro?* și – îndrăznesc să spun – față de toți cei care au învățat din lecțiile sale de viață.

Audaces fortuna juvat (Pe cei îndrăzneți îi ajută soarta)

Biografia academicianului Mugur Isărescu este bine cunoscută și, prin urmare, nu intenționez să o evoc. Puțini concetățeni și-au înscris și își înscriu în CV-ul lor realizări de anvergura și importanța celor pe care le întruchipează guvernatorul BNR. Așa că voi recurge – cum am mai precizat – în special la propriile amintiri.

Am în vedere, în primul rând, un fapt istoric de necontestat: începând din toamna anului 1990, de când acad. Mugur Isărescu conduce Banca Centrală a țării, elemente esențiale ale vieții fiecărui concetățean au fost legate – în cele mai diferite forme – de activitatea sa, fiind vorba despre bani, despre inflație, despre puterea de cumpărare, despre efectele practice ale raporturilor cu organismele financiare internaționale, despre apariția și utilizarea „leului greu”, despre cursul de schimb ș.a.m.d.

Aș vrea să fiu bine înțeles: deciziile conducerii BNR au fost și sunt rezultanta implicării membrilor Consiliului de Administrație, însă, ca și în cazul dirijorului unei orchestre, cunoștințele, determinarea, viziunea guvernatorului au avut și au ponderile lor deosebit de importante, inclusiv pentru publicul larg. De-a lungul a aproape trei decenii și jumătate, n-a fost totul „lin”, n-a fost totul lipsit de tensiuni, de controverse, de reveniri, de corecții, dar ceea ce numim *firul Ariadnei* este vizibil pentru noi toți cei care știm să apreciem, în mod obiectiv, rolul personalităților autentice, asemenea acad. Mugur Isărescu, în derularea istoriei până la componentele ei la nivelul vieții cotidiene.

*Dr. ing., dr. ec., membru corespondent al Academiei de Științe Tehnice din România

Mă bazez în ceea ce mărturisesc în aceste însemnări pe tot ce am constatat direct și personal. Bunăoară, în primul meu mandat de deputat am avut prilejul să constat că guvernatorul BNR este deschis la dezbateri corecte, la propuneri și la critici, fapt dovedit prin însușirea unor sugestii pe care le-am expus la o reuniune a Comisiei parlamentare din care făceam parte. După aceea ședință, guvernatorul BNR a dorit să cunoască cât mai multe detalii referitoare la activitatea din minerit pe care o evocasem în cuvântul meu. A fost o discuție la obiect, desfășurată într-un climat de încredere și, aș îndrăzni să spun, de un început de prietenie. De atunci, viața m-a pus în numeroase situații în care să cunosc tot mai bine modul în care gândește și acționează guvernatorul BNR. Tot în calitate de parlamentar am asistat la scene în care guvernatorul BNR era „*chemat să dea seama*” despre activitatea Băncii Centrale. În câteva rânduri, a fost supus unui tir puternic de focuri încrucișate, de acuzații aberante ale unor parlamentari habarniști, populiști și demagogi notorii, ceea ce confirma și imaturitatea democrației noastre postdecembriste.

Guvernatorul Mugur Isărescu a avut totdeauna calmul, răbdarea, priceperea pedagogică de a explica, așa încât să priceapă până și cei mai reprezentativi exponenți ai unor derapaje chiar și de la regulile bunei cuviințe.

Pe o arie largă, la diverse manifestări, unde am participat, guvernatorul BNR ne-a explicat cum stau lucrurile, în realitate, cu sistemul bancar, ce înseamnă tranziția spre economia de piață, care sunt interdependențele în condițiile globalizării. Acestea au fost, în definitiv, adevărate lecții de economie, de finanțe, de organizare și desfășurare a activităților bancare în context național, european și global, toate prezentate printr-un comportament elegant, respectuos față de toți, dar, în același timp, drept, credincios până la capăt principiilor pe care le-a promovat și le promovează. Astfel, deseori, s-au confruntat competența cu impostura, confruntare din care, totdeauna, guvernatorul a ieșit învingător, inclusiv sub aspect etic.

Cu diferite prilejuri, am fost implicat în dezbaterile și elaborarea unor soluții strâns legate de profesiunea mea de bază, care au interferat cu preocupările științifice ale guvernatorului BNR strâns legate de valorificarea resurselor naturale, a

minereurilor – cu precădere a celor aurifere –, cu bine cunoscutul lor rol în conceperea și aplicarea politicii monetare.

Vita sine litteris mors est (Viața fără scrieri este moartă)

La începutul bulevardului „*Dacia*” din București, la intrarea în Biblioteca Academiei Române, se află o placă de marmură pe care este înscris numele academicianului Mugur Isărescu, guvernatorul BNR. Este un mesaj pentru generațiile actuale și viitoare, care reliefează contribuția sa decisivă la realizarea impresionantului ansamblului de clădiri al noului corp modern al uneia dintre cele mai mari și prestigioase biblioteci, nu numai din țara noastră. De câte ori trec prin fața acestei inscripții, îmi vin în minte și momentele cu mare încărcătură ideatică și emoțională de la lansările de carte din Sala „*Mitiță Constantinescu*”, situată în aripa nouă a Băncii Naționale, reuniuni patronate de guvernatorul Mugur Isărescu. Este vorba despre zeci de volume, care au tratat teme esențiale, fundamentale nu numai din domeniul economico-financiar, ci și din alte sfere ale cunoașterii de la beletristică până la medicină, de la istorie până la psihologie. Astfel de manifestări s-au constituit, de fiecare dată, în elocvente pledoarii în susținerea lecturii de calitate, în condițiile în care, din păcate, România se află pe ultimul loc în Uniunea Europeană și în ceea ce privește „*consumul*” de carte.

În această ordine de idei este de reamintit și inițiativa guvernatorului de a se edita *Biblioteca BNR* atât în seria veche, cât și în cea nouă, fiind incluse lucrări de referință cu precădere din domeniul financiar-bancar. Este un adevărat tezaur de cunoștințe, de înțelepciune, de modele demne de urmat. În ceea ce mă privește, m-am considerat un privilegiat, deoarece la astfel de manifestări am putut să cunosc oameni de anvergură internațională, români și străini, care au lăsat ceva trainic și frumos în urma lor. Nevoia de modele și-a găsit răspunsuri și în prezența unor asemenea personalități la lansările de carte găzduite de BNR.

Non multa, sed multum (Nu multe, ci mult)

Dictonul latin sintetizează o altă latură a personalității guvernatorului BNR. Bogata sa experiență se reflectă și în refuzul supraexpunerii mediatice.

Spre deosebire de mulți dintre cei care populează scena publică, evită să fie prezent mai tot timpul pe ecranele televizoarelor. Supraexpunerea mediatică duce, inevitabil, la demonetizarea (ca să folosesc un termen în temă) celor care se doresc vedete ale talkshow-urilor și ale altor emisiuni cu „virtuți” discutabile. Greutatea declarațiilor publice ale academicianului Mugur Isărescu este conferită și de apariția sa rară, dar totdeauna justificată în fața publicului larg, de necesitatea de a comunica decizii, puncte de vedere, replici care prezintă un mare interes în rândurile cetățenilor țării și cu evidente ecouri puternice în plan internațional. De aceea, foarte importantă a fost fiecare apariție în momente-cheie ale procesului de tranziție, inclusiv în calitate de prim-ministru, pentru o perioadă în care a pus bazele revenirii la creșterea economică, la încheierea unor acorduri cu organizații financiare internaționale.

Elementul de ordin calitativ relevat de dictonul latin se concretizează și în opera sa științifică. „Nu multe, ci mult”; este suficient să citez câteva dintre studiile sale, dintre lucrările fundamentale, pentru a ne da seama că are contribuții remarcabile la îmbogățirea teoriei și practicii economico-financiare.

Astfel, încă de la începutul activității sale de cercetător științific a elaborat și a publicat lucrări, precum: *Metodologia prognozei cursurilor de schimb, Aurul, mit și realitate, Managementul în comerțul internațional, Balanța de plăți și indicatorii macroeconomici*; după decembrie 1989, lucrări consacrate sistemului bancar din România în condiții de piață liberă, convergență și sustenabilitate în probleme financiar-bancare. Menționez și în acest sens câteva titluri: *Raport privind regimul valutar din România și măsurile necesare pentru stabilizarea cursului leului* (1992), *Politica monetară. Stabilitatea macroeconomică*

și reforma bancară în România (1995), *România, o previziune pe termen lung* (1999). Departe de a epuiza opera științifică a academicianului Mugur Isărescu, lucrările menționate, fiecare în parte și toate laolaltă, conturează profilul unui autentic savant, care nu-și desfășoară activitatea într-un „turn de fildeș”, ci este permanent cu picioarele pe pământ în miezul realităților interne și externe, care influențează, deseori decisiv, destinele generației noastre și ale celor ce ne vor urma. Este acel model de gândire și acțiune, care integrează organic cunoașterea, competența și conștiința profesionalo-civică.

P.S. *Aceste rânduri au fost scrise înainte de data la care Parlamentul României l-a reînvestit pe academicianul Mugur Isărescu în funcția de guvernator al Băncii Naționale a României. Am citit și am auzit la unele posturi de radio și televiziune tot felul de comentarii în legătură cu această reînvestire care a reprezentat și reprezintă, înainte de toate, dovada conștientizării faptului că țara, economia românească, noi, toți, avem nevoie, în continuare, de un guvernator al BNR de statura științifică, managerială și – o spun cu toată convingerea – caracterizată de un profund umanism, toate personalizate de academicianul Mugur Isărescu. Calomniile, invidiile, răutățile care s-au debitat, pe ici-pe colo, și cu acest prilej, sunt mostre ale micimii intelectuale, etice. Ele nu îl ating în niciun fel pe academicianul Mugur Isărescu, iar acest fapt mă îndeamnă să recurg, în încheiere, tot la un dicton latin: Labor omnia vincit improbus (Munca asiduă învinge totul).*